37. TsDAVO Ukrainy. F. R-27. Op. 20. Spr. 288. 213 ark.
38. Ibidem. Op. 21. Spr. 829. 227 ark.

Коваленко Н. П.

Перспективные подходы в деятельности научной школы по развитию теоретико-методологических основ земледелия в Левобережной Лесостепи Украины (XIX – начало XXI в.).

Установлены перспективные научные подходы в деятельности научной школы по развитию теоретических и методологических основ земледелия в Левобережной Лесостепи Украины на протяжении XIX – начала XXI веков. Определено, что весомый многолетний опыт и глубокие знания продолжателей научной школы имеют большое значение и актуальность и способствуют повышению эффективности производства отечественной сельскохозяйственной продукции лучшего качества.

Ключевые слова: *развитие, усовершенствование, эффективность, перспективные подходы, научная школа, теоретические и методологические основы, земледелие.*

Kovalenko N. P.

Perspective approaches in activity of scientific school from development of theoretical-methodological bases of agriculture in Left-bank to Forest-Steppe of Ukraine (XIX is beginning of XXI of century).

Perspective scientific approaches are set in activity of scientific school from development of theoretical and methodological bases of agriculture in Left-bank to Forest-Steppe of Ukraine during XIX – to beginning of XXI of centuries. Certainly, that ponderable long-term experience and thorough knowledge of continuers of scientific school matter very much and actuality and assist the increase of efficiency of production of home agricultural goods of the best quality.

Key words: *development, improvement, efficiency, perspective approaches, scientific school, theoretical and methodological bases, agriculture.*

УДК 35: 639.1(477) «18/19»

О.Р. Проців

РОЗВИТОК КІНОЛОГІЧНОЇ СПРАВИ У ЛЬВОВІ (СЕР. XIX – ПОЧ. XX СТ.)

Висвітлюється діяльність Галицького господарського товариства, Галицького лісового товариства, Галицького мисливського товариства, Малопольського мисливського товариства, Малопольського рільничого товариства, Польської спілки з розведення породистих собак, Львівської спілки любителів собак, Львівської філії Польського союзу породистих собак, Львівського клубу з догляду та дресирування мисливських собак в частині організації розведення мисливських собак та проведенні виставок мисливських собак.

Досліджено особливості виставок мисливських собак, які відбувались у Львові в рамках загальногосподарської Галицької виставки 5 червня 1894 р., виставки мисливських собак 4-5 липня 1908 р., виставки мисливських собак в рамках Загальнопольської спортивної виставки 3-16 червня 1927 р., виставки собак у Львові 24-26 червня 1932 р., Загальнопольської виставки собак в рамках XIII Східного ярмарку, що проходила у Львові 3-5 червня 1933 р., виставки собак, відбулась з 5 по 30 вересня 1936 р. та була присвячена 60-річчю заснування Малопольського мисливського товариства.

Висвітлено діяльність графів Владислава Замойського, Альфреда Потоцького, Альберта Цетнера, Хорінського, Сечені, князів Андрія Любомирського, Вітольда Чарторийського, Стадницького, Бєльського, Скшинського, Монтера.

Ключові слова*: Галичина, мисливство, громадські організації, виставка, норні собаки.*

Проблеми організації мисливської кінології у Львові висвітлені у працях А. Мнішека (Mniszek A.), В. Соловія (Sołowij W.), С. Крогульського, (Krogulski S.), тогочасній фаховій мисливській періодиці («Мій пес», «Ловець»), нефахових виданнях – «Газета Львівська», «Схід», статутах та правилах товариств.

Постановка проблеми. Ведення мисливського господарства та результативність полювання тісно пов’язані із знаряддями, що використовуються для добування дичини. Важливу роль відіграють мисливські види собак, які використовуються при полюванні. Визначальну роль в організації мисливської кінології у Галичині відігра-

вали мисливські товариства, які на той час взяли на себе функцію публічного управління. Історичний досвід в організації мисливської кінології громадськими організаціями Галичини можливо застосувати в умовах сучасної України.

Мета дослідження. На основі опрацювання літературних джерел та архівних даних проаналізувати роль громадських організацій Львова в організації мисливської кінології.

Виклад основного матеріалу. Людина у процесі життєдіяльності рухається еволюційним шляхом, підвищуючи ефективність своєї праці у різних галузях. В період мезоліту людині вдалося приручити диких тварин, з'являються перші собаки, близькі до вовка [1]. Сьогодні полювання з мисливським собакою приносить мисливцю не лише більше трофеїв, але й незрівнянне задоволення від спостереження за хорошою роботою собаки, відчуття присутності надійного помічника, надає азарт і емоційну насиченість полюванню. Більше того, за якістю собак було видно соціальний статус людини, що з ними полювала, так як їх утримання вимагало великих коштів [2]. Тогочасні дослідники відзначали, що Великобританія є найбагатшою країною Європи, тому там на високому рівні проводять полювання з собаками, а англійці виявляють найбільшу любов до собак [3]. Хоча й мисливське собаківництво найбільше було розвинуте у Великобританії, найбільше собак було в Франції, а саме: 75 собак на 1000 мешканців, у Німеччині – 31 собака, у Англії – 38 собак [4].

Галичина у досліджуваний період була однією з найвідсталіших частин Європи, і мисливське собаківництво не мало широкого застосування. Гуцули практично взагалі не використовували собак на полюванні. На рівнинних територіях дозволити тримати собаку міг лише поміщик, гайовий чи писар [5].

З метою демонстрації мисливських навиків собаки та підвищення власного соціального статусу мисливці організовували у Львові чисельні виставки собак мисливських порід. Історичні джерела свідчать, що до часу організації в Галичині виставок мисливських собак, їхні власники збирались на мисливські випробування собак. Так, у 1885 р. у готелі «Жорж» зібрався спеціальний організаційний комітет під керівництвом графа Альфреда Потоцького, графа Альберта Цетнера, майора – графа Хорінського. Організатори запрошували власників мисливських собак у весняний період збиратись щотижня в суботу о 13,30 на площі Святого Юра, після чого буде організований транспорт для поїздки за місто [6]. Вперше у Львові виставка собак, живих птахів, голубів, добутої дичини була запланована на 1873 рік, однак не відбулась [7]. Вперше у Львові була організована 5 червня 1894 р. велика загальногосподарська Галицька виставка. Всього на виставці було відкрито 130 павільйонів, а мисливський павільйон займав площу 300 м^2 [8].

Граф Владислав Замойський виступив з ініціативою – організувати в рамках цієї виставки у період з 21 по 23 вересня 1894 р. також й виставку собак [9]. Було створено виконавчий комітет під керівництвом Владислава Федоровича [10]. Метою цієї виставки була пропаганда мисливського собаківництва та мотивування власників собак до організації кінологічного товариства для розведення породистих собак [11]. Учасники виставки повинні були сплатити організаційний внесок. Але для незаможних власників собак за рішенням організаторів участь була безплатною. Планувалось поділити собак на три групи: мисливських, службових, декоративних. Для заохочення до участі у виставці планувалось преміювання учасників. Спонсорувати премії зголосились Галицьке господарське товариство та Галицьке лісове товариство [12].

Плани організаторів виставки не були результативними. За тиждень до запланованої дати відкриття виставки «Газета Львівська» опублікувала оголошення щодо відміни виставки через малу кількість поданих заявок [13].

Великий поштовх в організації кінологічних тренувань мисливських порід собак дала організація у Львові Клубу з догляду та дресирування мисливських собак.

Рішення про організацію Клубу було прийняте Галицьким мисливським товариством на зборах, 4 березня 1905 р., а вже 23 травня 1905 р. був схвалений статут товариства [14; 15]. Головною метою товариства були контроль за чистокровним розведенням мисливських порід собак, допомога власникам собак в імпорті та експорті, організація виставок [16]. Крім статуту товариства були затверджені правила поведінки його членів, що визначали правила придбання собак, обміну, дарування, дресирування, ведення книги родоводів [17]. Відповідно до рішення зборів товариства від 3 липня 1906 р. сума членських внесків в залежності від соціального статусу складала 5-10 крон [18].

Вперше Клуб догляду та дресирування мисливських собак організував виставку 4-5 липня 1908 р. Тогочасна преса відзначала, що вперше до виставки залучені професійні кінологи з усієї Галичини [19]. У липневому номері мисливський фаховий часопис «Ловець» на першій сторінці повідомляв, що для участі у виставці надійшло більше сотні заяв від власників кращих собак Галичини. Відзначалось, що участь у виставці має намір взяти граф Сечені виставляючи сімох норних собак [20].

Виставка була організована у виставковому павільйоні парку Кілінського (сучасний Стрийський парк) у Львові під протекторатом князя Андрія Любомирського. Для участі у виставці претендент, який виставляв собак, повинен був заповнити розлогий формуляр. Участь у виставці собак була платною і плата коливалась від 8 до 50 крон в залежності від виду випробувань, на яку передбачалось виставляти собаку. Також передбачались грошові винагороди власникам собак, а саме: за перше місце – 30 крон, друге – 20 крон, третє – 10 крон. Випробування проводили окремо для кожної породи собак. Для участі собаки у виставці передбачався ветеринарний огляд, який проводив львівський ветеринарний лікар. Собаки, які були допущені до участі у виставці, були забезпечені безоплатним спеціальним харчуванням, яке було представлене фірмою Fattinger & Co з Відня.

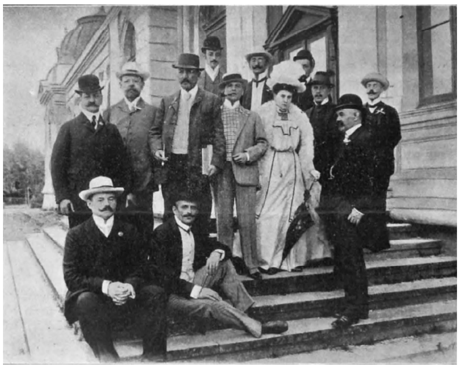
Встановлювались обмеження щодо участі собак у виставці: не допускали щенистих, або щойно після пологів сук, собак, які не піддавались виконанню наказів судді. Для відзначення собак були встановлені такі титули: «Чемпіон», «Переможець», а також похвальні грамоти. Рішення судді не можна було оскаржити у жодному із судів, але можна було внести протест до Клубу протягом 8 днів після закінчення виставки, обґрунтовавши протест та доплативши 20 крон, які залишаться в Клубі, якщо керівництво визнає протест необґрунтованим.

Для зручності учасників змагань секретаріат безкоштовно підготував плакати такого змісту: «Не годувати», «Не випускати», «Ціна продажі …. крон». Всі інші оголошення на виставці можна було подавати лише за дозволом організаторів виставки. На дозволі повинна була стояти печатка Клубу.

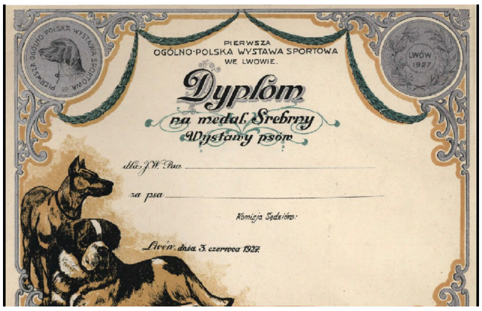
Суддями на виставці були Франц Краус-Штенгберг, Круше з Чернівець, Товарніцькій з Борислава, Каммерер з Відня. Керівниками виставки виступили Товарніцький та Альберт Мнішек – віце-президент Клубу [21].

Нагороди на виставці отримали собаки різних порід: з домашніх видів бернардинці довгошерсті та короткошерсті, ньюфаундленди, були шотландські вівчарки (коллі), бульдоги, німецькі боксери, італійські гончаки, спанієлі; з мисливських видів – короткошерсті німецькі гончаки, німецькі довгошерсті гончаки, пойнтери, сеттери, англійські сеттери, ірландські сеттери, спаніелі, норні короткошерсті, норні карликові, норні довгошерсті, фокстер’єри, гончаки довгошерсті та короткошерсті [22].

По закінченні виставки у тодішній фаховій галицькій пресі про неї були опубліковані схвальні відгуки. Так, «Ловець» писав, що перша виставка породистих собак, яка відбулась завдяки старанню «Галицького клубу з догляду та дресирування собак» у співпраці з буковинською «Спілкою розведення породистих собак», мала позитивний вплив на розведення мисливських собак. Особливий інтерес з'явився до гончаків, яких на цій виставці було представлено 87. Особливо репрезентативними були англійські гончі. І тут добре постаралась псарня зі світовою славою «My Darling». Завдяки виставці Галичина збагатилась привезеними на виставку породистими собаками, яких було придбано галицькими мисливцями. Велику подяку за організацію виставки висловили князю Андрію Любомирському, який здійснював патронат, та князю Вітольду Чарторийському, який своїми грошовими пожертвами сприяв проведенню виставки на високому рівні. Великі суми коштів та матеріальних пожертв у фонд виставки були направлені графами Стадницьким, Бєльським, Скшинським, Монтером, доктором Ямпольським, Дзіковським, Пашковським, Крусхеом, професором Хальбаном, керівником буковинської спілки доглядачів собак – паном Круше [23].

Лихоліття Першої Світової війни призупинили проведення у Львові виставок мисливських собак. Перша післявоєнна виставка була організована в рамках загальнопольської спортивної виставки 3-16 червня 1927 р. На відкриття виставки о 12 год. прийшли керівники міста Львова, Львівського воєводства, Міністр внутрішніх справ Складовський [24]. В організації виставки активну участь взяли Малопольське мисливське товариство, Львівська спілка любителів собак, Львівська ветеринарна академія, Польська спілка з розведення породистих собак [25].

Бланк диплому, яким відзначали собаку на загальноспортивній виставці собак 3 – 16 червня 1927 р.

Друга повоєнна виставка собак була організована у Львові 24-26 червня 1932 р. [26].

Всього на виставці було представлено 102 собаки, в тому числі – 43 мисливські. Організатори виставки за прикладом Варшави прагнули організовувати щорічно у Львові виставки мисливських собак. Залізниця навіть давала пільги для власників собак, які повинні були приїхати до Львова, але цього було недостатню, щоб велика кількість учасників з інших міст брала участь. Головними організаторами виставки виступило Малопольське рільниче товариство, Академія ветеринарії у Львові, Львівська державна комендатура поліції. Окрему подяку організатори висловили львів'янину Вітольду Зембіцькому, який прислужився до розвитку галицької кінології «Каталогом польської кінологічної книги», що був широко презентований на виставці [27].

На 3-5 червня 1933 р. була запланована загальнопольська виставка собак в рамках XIII Східного ярмарку, що проходив у Львові. Претенденти на участь повинні були подати заявку до 27 травня 1933 р. [28].

З 5 по 30 вересня 1936 р. була організована мисливська виставка, присвячена 60-річчю заснування Малопольського мисливського товариства. На цій виставці відбувся також показ мисливських собак [29]. У цьому ж році у програмі Східних ярмарків у Львові була запланована виставка собак. Організатором заходу виступила

Львівська філія «Польського союзу породистих собак» у Варшаві. Слід відмітити, що відповідно статуту однією головних цілей товариства була підтримка мисливського собаківництва [30]. Учасники виставки – члени спілки повинні були за собаку сплатити 1,5 злотого, інші – 3 злоті [31]. 20 вересня 1936 р. Малопольське мисливське товариство організувало виставку «День собаки» у Львові, в рамках виставки «Наші ліси і охорона породи». Учасників змагань могли пройти лише з собакою у наморднику та ветеринарним свідоцтвом. Вхідний квиток коштував 50 грош. Учасники змагань поділялись на групи: мисливські собаки та службові для охорони кордону [32]. Слід відмітити, що в 1936 р. у Львові було зареєстровано 10580 собак, їхні власники сплатили 160 тис. злотих податку [33].

У 1937 р. (12-13 вересня) у Львові була організована загальнокрайова виставка собак в рамках «Східних ярмарків». У цій виставці зголосились взяти участь 149 учасників, а реально взяли участь 142 [34]. У 1938 р. Львівська філія Польської кінологічної спілки (11-12 вересня) організувала загальнокрайову виставку собак в рамках «Східних ярмарків». Організатори «Східних ярмарків» представили для диспозиції 108 боксів для утримання собак. Оцінку здоров'я собак проводив асистент Львівської академії ветеринарної медицини Здіслав Шмідт. Всіх собак було поділено на чотири групи: мисливські, тер'єри, строжові собаки, кімнатні. На виставці виступила 91 доросла собака та 10 щенят. В тому числі були представлені: 1 сетер ірландський, 2 – англійські, 4 німецькі гончі, 6 спанієлів, 10 собак нірних порід, 4 шотландські фокстер'єри. Суддею у категорії мисливських собак була інженер Ярена Водзінські [35].

Програма загально крайової виставки породистих собак в рамках «Таргів східніх» (Львові 12-13 вересня 1938 р.) передбачала:

1) У суботу 10 вересня (16-20 год.) реєстрація собак;

2) У неділю 11 вересня:

– (8-10 год.) ветеринарний огляд, нумерація;

– (10-12 год.) конкурсні випробування щодо якості дресирування собак;

– (12-14 год.) конкурсні випробування щодо поводження собак під час їди;

– (14-15 год.) продовження конкурсу у разі потреби;

– (15-17^{30} год.) огляд службових собак;

– (17^{30}-18 год.) оголошення результатів конкурсу;

– (18-20 год.) годування собак на отримання дозволу на виведення собак з виставкового комплексу;

3) У понеділок 12 вересня:

– (8-10 год.) реєстрація собак власники яких забирали на ночівлю;

– (12-14 год.) годування собак;

– (14-18 год.) утримання собак у боксах та проведення аукціону про продаж собак;

– (18-19 год.) видача собак власникам;

– (19-21 год.) спільна вечеря власників собак та любителів [36].

Львівські власники мисливських порід собак мали можливість вдосконалювати мисливські якості собак, здаючи їх на навчання до професійних дресирувальників. Оголошення з пропозиціями про надання послуг з дресирування собак публікували у мисливській періодиці. Зокрема, Флоріан Войцеховський надавав такі послуги.

Львівським відділом «Польської спілки породистих собак» пропонувалося місцевим власникам мисливських собак польові випробування під наглядом фахових

суддів – доктора Т. Мархлевського та доктора Я. Робля. Вартість участі у змаганнях становила 5-10 злотих, а переможці отримували від 30 до 100 злотих.

Оголошення Львівського відділу «Польської спілки породистих собак» про організацію 18 вересня 1938 р. змагання для англійських гончих. «Змагання відбудуться о 9 годині на Підзамчу» [37].

Висновок. Мисливське собаківництво тісно пов'язане з розвитком мисливства, добробутом суспільства, науково-технічним прогресом. Мисливське собаківництво та організація виставок у Галичині у порівнянні з іншими країнами досліджуваного періоду були на доволі низькому рівні. Львів як столиця Галичини, а пізніше воєводське місто, вирізнявся з-поміж інших міст великою кількістю організованих виставок мисливських собак. Велику роль в організації виставок відігравали громадські організації: Галицьке мисливське товариство, Малопольське мисливське товариство, Галицьке господарське товариство, Галицьке лісове товариство, Малопольське рільниче товариство, а також Академія ветеринарії у Львові. Встановлено, що у свій час у Львові були організовані спеціалізовані громадські організації, а саме: «Клуб з догляду та дресирування мисливських собак», «Львівська спілка любителів собак», які опікувались мисливською кінологією та організацією виставок.

1. *Aksakov S. T.* Okhota pushche nevoli (Охота пуще неволи). K.: Dnipro, 1991. 589 s.
2. *Łoboś S.* Myśliwstwo polskie w obcej prasie łowieckiej // Łowiec. 1910. № 18. S. 216.
3. *de la Rue F.* W Europie // Łowiec. 1887. № 7. S. 116-119.
4. Drobiazgi myśliwskie // Łowiec Polski. 1901. № 15. S. 14.
5. Ukrayinske narodoznavstvo (Українське народознавство) / Za zag. red. S. P. Pavliuka. Lviv: Feniks, 1994. S. 329.
6. Gonitwy myśliwskie // Gazeta lwowska. 1885. № 263. 22 stycznia. S.3.
7. Jeneralna dyrekcya wystawy// Gazeta lwowska. 1873. № 206. S. 3.
8. Łowiectwo na powszechnej wystawie krajowej / Łowiec. 1894. № 6. S. 81-83.
9. Wystawa psów // Łowiec. 1894. № 6. 16 s.
10. Wystawa // Gazeta lwowska. 1894. № 203. S. 5.
11. Nowe deklaracye // Gazeta lwowska. 1894. № 8. 12 stycznia. S. 4.
12. Wystawa // Gazeta lwowska. 1894. № 8. S. 4.
13. Wystawa // Gazeta lwowska. 1894. № 212. S. 5.
14. *Sołowij W.* Klub dla hodowli i tresury psów myśliwskich//Łowiec. 1905. № 12. S. 140-141.
15. *Krogulski S.* Pół wieku // Łowiec. 1929. № 9. S. 133-135.
16. Statut galicyjkiego Klubu dla hodowli i tresury psów myśliwskich//Łowiec. 1905. № 12. S. 140-141.
17. Regulamin Galicyjskiego Klubu dla hodowli i tresury psów myśliwskich // Łowiec. 1905. № 12. S. 144-145.
18. Galicyjski klub hodowli i tresury psów myśliwskich // Łowiec. 1907. № 1. S. 9.
19. I. Wystawa psów wszystkich ras // Łowiec. 1908. № 11. S. 121.
20. Wystawa, psow myśliwskich i zbytkownych // Łowiec. 1908. № 13. S. 145.
21. Program wystawy psów myśliwskich i zbytkownych urządzanej przez galic. Klub hodowli i tresury psów myśliwskich we Lwowie w dniach 4. i 5. lipca 1908 roku // Łowiec. 1908. № 11. S. 127.
22. Lista premiowanych psów na wystawie we Lwowie 1908. r. // Łowiec. 1908. № 15. S. 169-172.
23. *Mniszek A. I.* Powszechna wystawa psów rasowych we Lwowie//Łowiec. 1908. № 14. S. 157-158.
24. *Otwarcie I.* Wystawy Sportowej we Lwowie. // Łowiec. 1927. № 7. S. 132.
25. O wystawie psów we Lwowie // Łowiec. 1927. № 9. S. 163.
26. Ogłoszenia // Łowiec. 1932. № 13-14. S. 178.
27. Wystawa psów we Lwowie w dniach 24, *25,* 26 czerwca 1932 r. Sprawozdanie sedziowskie // Łowiec. 1932. № 13-14. S. 178-182.
28. Przypomnienie // Łowiec Polski. 1933. № 15. S. 183.
29. *Mniszek A.* Wystawa łowiecka (od 5 do 30 września b.r.) / Albert Mniszek // Łowiec. 1936. № 9. S. 149.
30. Statut małopolskiego towarzystwa łowieckiego stowarzyszenia zarejestrowanego // Łowiec. 1938. № 21-22. S. LXX – LXXIV.
31. Dzień psa // Wschód. 1936. № 18. S. 6.
32. «Dzień psa» we Lwowie // Mój pies. 1936. № 9. S. 2.

33. Kronika // Mój pies. 1936. № 2. S. 17.
34. Sprawozdanie z Wystawy Psow Rasowych na Targach Wschodnich we Lwowie w dniach 12 i 13 września 1937 r. // Mój pies. 1937. № 10. S. 15.
35. Sprawozdanie z Ogolnokrajowej Wystawy Psow Rasowych na Targach Wschodnich we Lwowie w dniach 11 i 12 września 1938 roku // Mój pies. 1938. № 11. S. 12.
36. Ogłoszenia // Łowiec. 1938. № 17.
37. Ogłoszenia // Łowiec. 1938. № 8.

Процив О. Р.

Развитие кинологической дела во Львове (сер. XIX – нач. XX в.).

Отражена деятельность Галицкого хозяйственного общества, Галицкого лесного общества, Галицкого охотничьего общества, Малопольского охотничьего общества, Малопольского полеводческого общества, Польского союза по разведению породистых собак, Львовского союза любителей собак, Львовского филиала Польского союза породистых собак, Львовского клуба по уходу и дрессировке охотничьих собак в части организации разведения охотничьих собак и проведения выставок охотничьих собак.

Исследованы особенности выставок охотничьих собак, которые производилось Львове в рамках общехозяйственной Галицкой выставки 5 июня 1894, выставки охотничьих собак 4-5 июля 1908 г., выставки охотничьих собак в рамках общепольской спортивной выставки 3-16 июня 1927 г., выставки собак во Львове 24-26 июня 1932 г., общепольской выставки собак в рамках XIII Восточной ярмарки, проходившей во Львове 3-5 июня 1933 г., выставки собак, которая происходила 5-30 сентября 1936 г. и посвященой 60-летию основания Малопольского охотничьего товарищества.

Отражена деятельность графов Владислава Замойского, Альфреда Потоцкого, Альберта Цетнера, Хоринских, Сечени, князей Андрея Любомирского, Витольда Чарторыйского, Стадницкого, Бельского, Скшинских, Монтера.

Ключевые слова: *Галичина, охота, общественные организации, выставка, норные собаки.*

Protsiv O. R.

Development of the cynological affair in Lviv
(the middle of the 19th – the beginning of the 20th century).

The article covers the activities of the Galician Economic Society, the Galician Forestry Association, the Galician Hunting Society, the Malopolska Hunting Society, the Malopolska Irrigation Society, the Polish Breeding Dog Association, the Lviv Dog Lovers Association, the Lviv Branch of the Polish Union of Breeding Dogs, the Lviv Club for Care and Hunting dogs in the part of organizing the breeding of hunting dogs and holding exhibitions of hunting dogs.

The peculiarities of exhibitions of hunting dogs that took place in Lviv within the frameworks of the Galician General Economic Exhibition on June 5, 1894, hunting dogs' exhibitions on July 4-5, 1908, hunting dogs exhibitions within the framework of the All-Polon Sports Exhibition on June 3-16, 1927, exhibitions of dogs in Lviv on June 24-26, 1932, the All-Polish dog exhibition within the framework of the 13th East Fair, which took place in Lviv on June 3-5, 1933, exhibitions of dogs which took place from 5 to 30 September of 1936 and it was devoted to the 60th anniversary of the establishment the Malopolska hunting society.

The work of the earls Vladislav Zamoysky, Alfred Potocki, Albert Tsetner, Khorinsky, Secheny, princes Andriy Lyubomirsky, Witold Czartoryskiy, Stadnitsky, Belsky, Skshinsky, Montere is also covered.

Key words: *Galicia, hunting, public organizations, exhibition, bare dogs.*

УДК 94:679.7.053(477.54)

Н.Г. Аннєнкова

ФОРМУВАННЯ ХАРКІВСЬКОГО ОСЕРЕДКУ ВЕРСТАТОБУДІВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ (1870-і – 1930-і роки)

В даній науковій праці відтворено історичний процес формування Харківського вузлу українського верстатобудування. Розкрито головні причини, що вплинули на ходу цього процесу. З'ясовано, що початок верстатобудуванню в Харкові був покладений у 70-х роках XIX ст., але період максимального пришвидшення розвитку виробництва металорізальних верстатів у місті відбувся впродовж 1929–1936 рр. Встановлено, що до початку ІІ Світової війни науково-технічний потенціал Харківського осередку верстатобудівної промисловості України не був остаточно сформований, особливо – у питанні наукового забезпечення виробництва.

Ключові слова: *металорізальні верстати, Харків, завод, верстатобудування, науково-технічний потенціал, підприємство, виробництво, наукове забезпечення, індустріалізація.*